

bekend als zijn *Harlot's Progress* en andere series, zijn woest, monsterachtig soms van gedachte en voordracht, maar wel zeer sterk. Er is een zeer barre scène van den mismaakten ridder in gevecht met knuppeldragende landlieden en kermisklanten, één waar hij door gemaskerden wordt overvallen, en één zeer grillige, waar men hem zijn zwaard ziet trekken tegen een soort toovenaar-waazegger. Eenigszins buiten den stijl van Hogarth's altijd woelig, bewegelijk ensceneeren valt een plaat in *Hudibras: The Committee*, waar men Covenanters aan een lange tafel ziet zitten, in een zaal met kale muren, hun kwaakachtige hoeden bijna in symmetrische orde gehangen. De typeering der puriteinen is, hoezeer kwaadaardig, ongetwijfeld knap.

In een zonderlinge prent, gegeven als „inscription-ticket”, bij de serie *Mariage à la Mode* wemelt het van allerlei, meest burleske koppen, onderaan heeft de kunstenaar op zijn doceerende manier laten zien, wat zijns inziens het verschil tusschen characters en caricaturas was. Maar caricaturas of niet — zijn koppen zijn schier alle hatelijk. De *four stages of Cruelty* verklaren zich zelf, op de eerste ziet men kinderen, waaronder Tom Nero, de held, op de afgrijselijkste wijze dieren martelen; zij

steken een hond onder den staart, werpen met knuppels naar een haan, hangen katten naast elkaar op om zich te verlustigen in hun wanhopig vechten, steken een vogel de oogen uit.

Boontje komt om zijn loontje, Tom Nero eindigt zijn waardige loopbaan aan de galg, of eigenlijk eerst recht op de dissectietafel. „*The Reward of Cruelty*”, de vierde „stage” is dus een anatomische les à la Hogarth.

Karakteristiek is dat de kop van het lijk, waarop gedemonstreerd wordt, zoo hevige reflexbewegingen vertoont, dat het lijk een levend mensch schijnt. Eén van Hogarth's kenschetsende fouten tegen den goeden smaak — zooals ook het happen van den hond naar het hart, en het slingeren van de darmen op tafel. Het zijn niet die dingen op zich zelf die ons stuitten, maar „Man merkt die Absicht und man is verstimmt”.

De symboliek is wat grof: Tom Nero moet lijden, de hond moet zijn hart happen, met zijn corpus moet zoo piëteitloos mogelijk gesold. Een beroep op onzen afschuw, dat niet gelijk op klinkt met een opeischen van onze deernis...

Goed zoo! — wil Hogarth ons doen zeggen, omdat het Tom Nero is, wiens darmen daar over tafel slingeren, en tot overmaat van pret laat hij den kop van het lijk

HOGARTH, FOURTH STAGE OF CRUELTY.